

Tinklo pertvarka Lietuvos aukštojo mokslo dėstytojų akimis

(Apklaustos rezultatai)

Anotacija

Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas atliko darbuotojų apklausą, kurioje iš viso sudalyvavo 1615 respondentų. Iš jų 1577-ių nuomonės panaudotos analizei. Tyrimo instrumentas buvo sukurtas taip, kad respondentai turėtų kiek galima daugiau laisvės rinktis į kokius klausimus atsakyti ir į kokius ne. Nuo jų sprendimo priklausė kas bus praleista, o kas susilauks respondentų dėmesio.

Taip pat, tyrimo metu buvo imtasi visų priemonių būtinų užtikrinti respondentų anonimiškumą. Nebuvo registruojamas atsakinėjančiųjų IP adresas, tyrimui naudota viena ir ta pati nuoroda. Nebuvo klausama klausimų kurie leistų identifikuoti respondento asmenį. Taip pat, atliekant skaičiavimus ataskaitai panaudoti tik apibendrinti duomenys, kurie nesusieti su konkrečiu respondento menama tapatybe.

Tyrimo metu tirta kokius aukštojo mokslo įstaigų jungimosi variantus darbuotojai mato, kaip jie elgtųsi po apsijungimo jeigu tektų dirbti kitoje aukštojo mokslo įstaigoje ar tiesiog keisti savo veiklos pobūdį. Taip pat, buvo tiriama kaip pasikeis darbuotojų nuomone aukštojo mokslo įstaigų konkurencingumas joms apsijungus vienai su kita ir kokie galimi tinklo pertvarkos prognostiniai scenarijai. Visa tai leido sužinoti kaip darbuotojai mato tinklo pertvarką ir kaip racionaliai ji turėtų būti vykdoma.

Tyrėjai nuoširdžiai dėkoja visiems užpildžiusiems bei visiems kurie šio tyrimo klausimynu pasidalinote su kolegomis. Tik jūsų įsitraukimas leidžia mums žinoti jūsų lūkesčius ir tinkamai atstovauti jus šioje aukštojo mokslo įstaigų tinklo pertvarkoje.

Tyrimo grupės vardu
Prof. Sigitas Vaitkevičius

1 lentelė **Kiek Lietuvoje galėtų būti universitetų?**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Potencialus aukštųjų skaičius”

Atliktas aukštųjų mokyklų tinklo pertvarkos tyrimas atskleidė, kad Lietuvoje galėtų būti keturi į moksliniuose tyrimuose specializuoti universitetai ir penki akademiniai universitetai orientuoti į specialistų ruošimą tarp kurių du regioniniai universitetai veikiančys ne Vilniuje ir Kaune. Tad iš viso realus universitetų skaičius yra devyni

Kolegijų atveju, respondentai įžvelgia galimybę net penkioms kolegijoms apsijungti su universitetais ir taip sukurti universitetines kolegijas. Taip pat, respondentai nurodė, kad galėtų būti šešios regioninės kolegijos veikiančios ne Vilniuje ir Kaune. Be to, atsakiusieji įžvelgia galimybę rinkoje veikti penkioms specializuotoms kolegijoms. Tad, kolegijų skaičius priklausomai nuo pasirinkto tyrimo scenarijaus galėtų būti nuo 10 (5 universitetinės iš kurių 2 regioninės ir 3 specializuotos + 4 regioninės iš kurių 2 specializuotos) iki šešiolikos.

2 lentelė **Jūsų aukštoji mokykla turėtų jungtis su**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Jungimasis”

Nagrinėjant su kuo turėtų jungtis aukštojo mokslo įstaigos didesnė atsakiusiųjų dalis (635 iš 1194 atsakiusiųjų) iš vis nepritarė jungimuisi, o iš likusių 559 net 414 pritarė, kad aukštoji mokykla turėtų jungtis su universitetu. Tiesa, iš jų tik 32 buvo kolegijų respondentai (viso 334 iš kolegijų). Su kolegijomis jungtis pritarė 67 iš 860 universitetų respondentų. Tuo tarpu, 78 iš 334 kolegijų respondentų. Rezultatai leidžia teigti, kad jungimasis kolegijose palaikomas 33 procentų respondentų, o universitetuose atitinkamai 52 procentų respondentų.

3 lentelė **Jeigu Jūsų aukštoji mokykla jungtųsi, su kokio tipo aukštąja mokykla ji turėtų jungtis, kad sustiprėtų jos konkurencingumas vidaus ir tarptautinėje aukštojo mokslo rinkoje? Turėtų jungtis su:**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Jungimasis”

Pastaba: Interpretuojant trečiąją lentelę spalvos ryškis rodo pritarimo intensyvumą. Kuo ryškesnė spalva, tuo respondantai labiau pritarė teiginiui.

Analizuojant trečiosios lentelės duomenis matosi, kad labiausia pritariama tos pačios specializacijos aukštųjų mokyklų apsijungimui (*vid.: 25,8 proc.*) kas byloja apie respondentų nuomonę, kad turi būti stiprinamos aukštųjų mokyklų kompetencijos. Ši tendencija būdinga tiek vertinant apsijungimo potencialą vidaus, tiek ir tarptautinėje rinkose.

Per pus mažesnis pritarimas apsijungimui su kitokios specializacijos aukštąja mokykla (*vid.: 12,3 proc.*) ir apsijungimui su ekonomiškai stipriausia aukštąja mokykla (*vid.: 11,8 proc.*).

Apsijungimą su ekonomiškai silpnesne mokykla palaikytų vos 4,7 proc. atsakiusiųjų, kas rodo, kad aukštųjų mokyklų darbuotojai palaiko tik stiprinimo (pirmiausia – dalykinio ir tik vėliau ekonominio) scenarijus, o ne aukštųjų mokyklų silpninimo scenarijus.

Nagrinėjant atskirų aukštųjų mokyklų apsijungimo scenarijus atkreiptas dėmesys į tai, kad Kauno technologijos universiteto, Lietuvos sporto universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto ir Vilniaus universiteto darbuotojai apsijungimą su tokios pačios specializacijos aukštąja mokykla kaip konkurencinį pranašumą įžvelgia tik siekiant konkurencingumo vietinėje rinkoje (monopolizacijos scenarijus) tačiau tarptautinėje rinkoje toks apsijungimas jų nuomone konkurencinio pranašumo

nesuteiks. Jų darbuotojų nuomonę kiek ryškesnis pranašumas būtų įgytas jeigu jos apsiungtų su ekonomiškai stipriausia aukštojo mokslo mokykla.

Kauno technologijos universiteto (21,5 proc. pritarė) kaip ir Mykolo Romerio universiteto (24,1 proc. pritarė) bei Vilniaus kooperacijos kolegijos (29,4 proc. pritarė) darbuotojai tarptautinio konkurencingumo stiprėjimą mato skirtingų specializacijų aukštojo mokslo mokyklų apsiungime.

Mažiausiai sau naudingų apsiungimo alternatyvų išvelgia Lietuvos sporto universiteto darbuotojai. Jie realiai pritarė tik apsiungimui su tos pačios specializacijos aukštojo mokslo mokykla ir su ekonomiškai pačia stipriausia aukštojo mokslo mokykla, bet ir tai tik tam, kad būtų įgytas didesnis konkurencingumas vidaus rinkoje.

1 paveikslas Kokios jūsų galimybės persikelti gyventi į kitą miestą, jeigu po aukštųjų mokyklų apsiungimo jūsų atstovaujama sritis jūsų mieste nebebūtų plėtojama?

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Persikėlimo galimybės”

Įvykus tinklo pertvarkai ir panaikinus dalį aukštojo mokslo įstaigų persikelti gyventi į kitame mieste esančią aukštojo mokslo įstaigą galimybės neturėtų 29 procentai visų atsakiusių ir tik 8 procentai tai realiai galėtų padaryti. Tai gali būti susiję su tokiomis priežastimis kaip susikurtas šeimos gyvenimas (darbas, namai ir t.t.) toje vietovėje, sunkiai parduodamas turimas turtas ir pan.

4 lentelė Jeigu po aukštojo mokslo įstaigų apsiungimo jums tektų vykti dirbti į kitame mieste ar regione esančią mokslo įstaigą valstybė arba aukštoji mokykla į kurią vykstate jums turėtų kompensuoti.

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Kompensavimas”

Po apsiungimo aukštojo mokslo mokyklų darbuotojai, jeigu jiems tektų vykti dirbti į kitame mieste ar regione esančią mokslo įstaigą labiausiai norėtų, kad valstybė kompensuotų šeimos persikėlimo išlaidas (*tam pritarė vid.: 36,1 proc. atsakiusių*) ir gyvenamosios vietos nuomos išlaidas (*tam pritarė vid.: 33,3 proc. atsakiusių*). Iš aukštojo mokslo įstaigų didžiausios atsakomybės būtų tikimasi kompensuojant asmeninės kelionės į darbą išlaidas nuosavu arba nuomojamu automobiliu (*tam pritarė vid.: 28,9 proc. atsakiusių*) ir asmeninės kelionės į darbą išlaidas viešuoju transportu (*tam pritarė vid.: 23,6 proc. atsakiusių*).

2 paveikslas Kokias patalpas, jeigu jūs įsisteigtumėte verslą, jums turėtų suteikti ir kiek laiko valstybė turėtų leisti jums naudotis aukštųjų mokyklų nebenaudojamomis patalpomis siekdama užtikrinti minimalias sąlygas jūsų verslo vystymui?

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Sąlygos verslui - patalpos”

Jeigu esami aukštojo mokslo įstaigos darbuotojai turėtų pertvarkos metu palikti universitetą ir įsteigtų savo verslus jie tikėtųsi, kad aukštųjų mokyklų nebenaudojamose patalpose būtų sudarytos sąlygos jų verslo plėtrai. Net ketvirtadalis (25 proc. visų atsakiusių) pritarė tam, kad valstybė turėtų leisti patalpose penkeriems metams ir 15 proc. trims metams vykdyti buvusio aukštojo mokslo darbuotojo įsteigtos įmonės administracinę veiklą. Komercines ir gamybines patalpas valdyti atitinkamai – po 20 proc. (iki 5 metų laikotarpiui) ir 13 proc. (komercinės) bei 12 proc. (gamybinės) iki 3 metų laikotarpiui.

Tokiu būdu būtų paskatintas atleidžiamų darbuotojų verslumas ir kartu būtų įdarbintos nebenaudojamos patalpos, kurios po apsiungimo aukštojo mokslo įstaigoms taps našta. Be to, pasaulyje yra nemažai pavyzdžių kai iširus didelėms organizacijoms ir jų darbuotojams įkūrus verslus

dėl vieningos organizacinės kultūros ir idėjų panašumo jų įkurti verslai apsijungė į klasterius. Šiuo atveju analogiškai galėtų suveikti ir buvusių universitetų darbuotojų pasilikimas vykdyti nuosavą verslą prie universiteto.

5 lentelė **Ar pritarumėte, tam kad?**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Sąlygos verslui - patalpos"

Aukštojo mokslo įstaigų darbuotojai taip pat labiau pritarė nei nepritarė tam, kad po apjungimo nebenaudojami universitetų pastatuose pertvarkos lėšomis būtų įkurti verslo centrai (62,2 proc. pritarė) ir įrengti mokslinių tyrimų institutai (82,2 proc. pritarė).

3 – 17 paveikslai **Jeigu po aukštųjų mokyklų apsijungimo jums tektų keisti darbo pobūdį ar palikti aukštąją mokslo įstaigą, ką rinktumėtės?**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Rinktųsi"

Absoluti dauguma (viso 50 proc.) rinktųsi išeitinę kompensaciją, jeigu po aukštojo mokslo įstaigų apjungimo reikėtų palikti aukštojo mokslo įstaigą. Iš jų tik 9 proc. apklaustųjų išeitinę rinktųsi pirmu prioritetu ir 32 proc., jeigu nebūtų kitos išeities (žr.: 3 paveikslas/Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Rinktųsi").

Pirmu prioritetu apklausti darbuotojai labiausiai rinktųsi (17 proc.) mokslininko karjerą aukštojo mokslo įstaigoje pertvarkos eigoje įsteigta mokslinių tyrimų institute.

Labiausiai nesirinktų auklėtojo (51 proc.) bei mokytojo (34 proc.) darbo ikimokyklinio ugdymo bei pradinėje, vidurinėje mokykloje, gimnazijoje ar profesinėje mokykloje. Taip pat, nesirinktų išankstinę pensiją (42 proc.).

Nuo 29 iki 35 proc. norėtų pagalbos steigiant ir organizuojant verslą.

Pagal aukštojo mokslo įstaigas pasirinkimas atvaizduotas 4 – 17 paveiksluose (žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Rinktųsi"). Pavyzdžiui, 4 ir 5 paveiksluose matosi, kad kolegijų darbuotojai kur kas mažiau yra linkę po pertvarkos tęsti mokslininko karjerą, kai tuo tarpu universitetų darbuotojai mokslininko karjerą priima kaip sąlyginai patrauklią alternatyvą. Tuo tarpu, 6 paveiksle sąlyginis pritarimas išeitinei kompensacijai yra panašus. Nepritavimo ir pritarimo pasiskirstymas 7 – 17 paveiksluose ryškių skirtumų tarp kolegijų ir universitetų neparodė. Iš jų tik galima matyti aukštojo mokslo įstaigų skirtynes. Pavyzdžiui, kas labai simptomiška, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos darbuotojai savo išskirtinai didesniu nepritavimu nei kitų mokyklų darbuotojų verslo steigimui parodė, kad jų veiklos specifika nėra lengvai suderinama su verslumo sprendimais.

Tai tik parodo, kad pertvarkos metu nepakaks vieno unifikuoto sprendimo, o kaip tik reikėtų alternatyvių sprendimų krepšelio. Tai padėtų išspręsti socialines problemas ir mažiau darbuotojų įsiliėtų į nedarbo rinką.

6 lentelė **Ar sutiktumėte po apjungimo?**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Darbas po apjungimo"

Vidutiniškai 48 proc. aukštojo mokslo darbuotojų po apjungimo sutiktų dirbti jų veiklos srityje specializuotoje mokslo įstaigoje ir tik 2,6 proc. tokiai galimybei nepritarė. Tai dera su išsakytu darbuotojų nuomone (žr.: 3 lentelė/Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Jungimasis"), kad visų pirma aukštosios mokyklos turėtų jungtis taip, kad sustiprintų savo esmines kompetencijas (Pvz.: jei

technologinė – technologinę, jei socialinė/humanitarinė – socialinę/humanitarinę, jei sporto – sporto, jei agrarinė - agrarinę ir pan.).

Taip pat, vidutiniškai 35,8 procentai pritarė po apjungimo likti aukštojo mokslo įstaigoje tokiomis pat darbo sąlygomis. Tačiau, 5 proc. tokiam pasilikimui kategoriškai nepritarė, o pridėjus ir tuos, kurie pasakė “nelabai” susidaro 9,5 proc. darbuotojų, kuriuos darbo sąlygos aukštojo mokslo įstaigoje iš esmės netenkina.

Labiausiai nepritarta likti dirbti vien aptarnaujančio personalo darbą. Tam vidutiniškai nepritarė 30,1 proc. darbuotojų, o ir tam pritarusių yra vidutiniškai tik 5,4 proc.. Tai rodo, kad nepatraukliausia darbo vieta aukštojo mokslo įstaigoje yra aptarnaujančio personalo.

7 lentelė Jūsų manymu kokių universitetų ir/arba kolegijų apsjungimas su jūsų aukštojo mokslo mokykla arba jūsų aukštojo mokslo mokyklos prisijungimas prie jų sustiprintų jūsų aukštojo mokslo mokyklos tarptautinį konkurencingumą?

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Tarptaut. konkurenc. apjungus”

Darbuotojų nuomone jų aukštojo mokslo įstaigos tarptautinis konkurencingumas labiausiai sustiprėtų prisijungus prie Vilniaus universiteto. Tam pritarė net 23,1 proc. visų apklausoje sudalyvavusių. Antras patraukliausių sąrašė yra Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (14 proc. pritarė). Čia pažymėtina, kad šio universiteto bendram patrauklumui gana reikšmingą įtaką padarė Kauno technologijos universiteto darbuotojų vertinimas, kurių dalis nuo visų sudalyvavusių apklausoje yra apie 25 proc..

Trečias pagal patrauklumą sąrašė yra Vytauto Didžiojo universitetas, kuris renka 12,9 proc. nuo visų sudalyvavusių apklausoje.

Ketvirtas Kauno technologijos universitetas (12,1 proc.) reitinge šioje vietoje atsidūręs iš dalies dėl didelio jo paties darbuotojų aktyvumo apklausoje. Šiuo atveju pažymėtina, kad jeigu skaičiuojamas aritmetinis vidutinis patrauklumas, nuokrypiai atsiranda ten kur yra mažiausiai atsakiusiųjų. Tad, iš ties, šiuo atveju, kad ir kaip būtų skaičiuojamas apibendrintas rodiklis tikslesnis vertinimas yra vertinant individualiai pagal kiekvieną instituciją ir jas lyginant vieną su kita tiesiogiai.

Kolegijų atveju ryškus lyderis tarptautinio konkurencingumo kontekste neišryškėjo.

Potencialiomis universitetinėmis kolegijomis galima būtų įvardinti (*įvardinamos, nes jų darbuotojų didesnę dalis pasisakė už apsjungimą su universitetu nei kolegija ir daugiau nei 15 proc. tam pritarė*):

- Alytaus kolegiją (40 proc. darbuotojų mato savo įstaigą kartu su Kauno technologijos universitetu, po 20 proc. su: Mykolo Romerio universitetu, Vilniaus Gedimino technikos universitetu, Vilniaus universitetu bei Vytauto Didžiojo universitetu.
- Kauno kolegiją (17,1 proc. su Kauno technologijos universitetu)
- Kauno miškų aplinkos inžinerijos kolegiją (17,6 proc. su Aleksandro Stulginskio universitetu)
- Panevėžio kolegija (20,8 proc. su Kauno technologijos universitetu)
- Utenos kolegija (33,3 proc. su Kauno technologijos universitetu ir Vytauto Didžiojo universitetu)
- Vilniaus kooperacijos kolegija (35,3 proc. su Vilniaus universitetu ir po 23,5 proc. su Kauno technologijos universitetu, Vilniaus Gedimino technikos universitetu bei Vytauto Didžiojo universitetu)

8 lentelė Jūsų manymu kokių universitetų ir/arba kolegijų apsjungimas su jūsų aukštojo mokslo mokykla arba jūsų aukštojo mokslo mokyklos prisijungimas prie jų susilpnintų jūsų aukštojo mokslo mokyklos tarptautinį konkurencingumą?

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Tarptaut. konkurenc. apjungus”

Iš universitetų mažiausiai patraukliais įvardinti: Šiaulių universitetas (14,4 proc. nuo visų apklausos dalyvių nepritarė); Lietuvos edukologijos universitetas (nepritarė 13,1 proc. visų apklausos dalyvių); Mykolo Romerio universitetas (nepritarė 12,9 proc. visų apklausos dalyvių); Klaipėdos universitetas (nepritarė 11,1 proc. visų apklausos dalyvių); Aleksandro Stulginskio universitetas (nepritarė 10,2 proc. visų apklausos dalyvių). Tokia apklausos dalyvių pozicija dera su jau anksčiau išsakytomis mintimis, kad jeigu jungtis, tai su konkurencingesnėmis aukštojo mokslo įstaigomis (žr.: 3 lentelė/Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Jungimasis”).

Kolegijų atveju jų visų nepatrauklumas viršija 12 proc. kas rodo, kad nei jų darbuotojai, nei universitetų darbuotojai nepritaria jų jungimuisi. Jungimuisi su kolegijomis labiausiai nepritaria Vilniaus universiteto darbuotojai (vidutiniškai 29,2 proc. darbuotojų). Taip pat, Lietuvos sporto universiteto darbuotojai (vidutiniškai 26,1 proc. darbuotojų). Mažiausiai tokiam apsjungimui nepritaria Šiaulių universiteto (vidutiniškai 8,9 proc.), Aleksandro Stulginskio universiteto (vidutiniškai 10,5 proc.) ir Klaipėdos universiteto (vidutiniškai 11,7 proc.) darbuotojai.

Tarp kolegijų mažiausiai jungimuisi su kitomis kolegijomis pritaria Vilniaus kolegijos (vidutiniškai 7,4 proc.), Šiaulių valstybinės kolegijos (vidutiniškai 10,2 proc.) darbuotojai. Čia nors nepritarimas nėra didelis, bet nepritariama apsjungimui nei su viena kolegija.

Universitetų tarpe labiausiai jungimuisi su kitais universitetais nepritarė Lietuvos sporto universiteto darbuotojai (vidutiniškai 21,6 proc.) ir Vilniaus universiteto darbuotojai (vidutiniškai 17,4 proc.). Mažiausiai tokiam jungimuisi prieštarauja Šiaulių universiteto darbuotojai (vidutiniškai 2,7 proc.)

9 lentelė Jūsų manymu kokių universitetų ir/arba kolegijų apsjungimas su jūsų aukštojo mokslo mokykla arba jūsų aukštojo mokslo mokyklos prisijungimas prie jų sustiprintų jūsų aukštojo mokslo mokyklos nacionalinį konkurencingumą?

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Nacion. konkurenc. apjungus”

Nacionalinį kaip ir tarptautinį konkurencingumą apsjungimo atveju sustiprintų Vilniaus universitetas (17,8 proc. pritarė), Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (13,9 proc. pritarė), Vytauto Didžiojo universitetas (12,4 proc. pritarė), Kauno technologijos universitetas (10,9 proc. pritarė) ir Vilniaus Gedimino technikos universitetas (10,5 proc. pritarė).

Kolegijų darbuotojai kaip ir tarptautinio konkurencingumo atveju daugiau perspektyvų mato jeigu kolegijos jungtųsi su universitetais. Žinoma, jų darbuotojų pritarimas tinklo pertvarkai yra vizualiai mažesnis nei universitetų darbuotojų.

10 lentelė Jūsų manymu kokių universitetų ir/arba kolegijų apsjungimas su jūsų aukštojo mokslo mokykla arba jūsų aukštojo mokslo mokyklos prisijungimas prie jų susilpnintų jūsų aukštojo mokslo mokyklos nacionalinį konkurencingumą?

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Nacion. konkurenc. apjungus”

Nacionalinio konkurencingumo perspektyvoje labiausiai negeidžiami darbuotojų vertinimu Mykolo Romerio universitetas (18,3 proc. nepritarė) ir Šiaulių universitetas (18,3 proc. nepritarė). Taip pat, negeidžiamas Lietuvos edukologijos universitetas (17,1 proc. nepritarė).

Tarp kolegijų Alytaus kolegija įvertinta kaip negeidžiamiausia (17,2 proc. nepritarė). Taip pat, mažai patraukliomis įvertintos Marijampolės kolegija (16,4 proc. nepritarė) ir Panevėžio kolegija (16,1 proc. nepritarė).

Visumoje vertinant, itin ryškių skirtumų nacionalinį lygmenį vertinant su tarptautiniu nėra tad galima teigti, kad darbuotojų nuomone aukštesnis konkurencingumas ir patrauklumas vis tik yra universitetų kas galimai rodo nepakankamą kolegijų stratifikaciją bendroje Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje.

8 paveikslas **Tinklo pertvarkos prognostiniai scenarijai**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx//”Prognostiniai scenarijai”

Aukštojo mokslo įstaigų darbuotojų vertinimui buvo pateikti 37 teiginiai apie prognozuojamą aukštojo mokslo situaciją po tinklo pertvarkos ir tos pertvarkos galimus padarinius. Darbuotojų atsakyti klausimai apjungti į šešis latentinius indikatorius Faktoringės ir Reliabilumo analizės metodu pagalba.

Latentiniai indikatoriai yra: konkurencingumas, emocinė ir fizinė darbo aplinka, specialistų atlyginimai, vadovybės ir administracijos atsakingumas, mokslinių pedagoginių darbuotojų skaičiaus sumažėjimas, bei vadovų ir administracijos atlyginimai.

Visi latentiniai indikatoriai yra validūs ir statistiškai patikimi. Vėliau jų ir trijų savarankiškų indikatorių pagrindu panaudojant k-vidurkių klasterių metodą sudarytas darbuotojų nuomonės apie pertvarką klasterinis modelis.

Gauti trys darbuotojų klasteriai: 1) pertvarka atneš pozityvių pokyčių organizacijoje (N=408), 2) Didės vadovų ir administracijos tendencingas, ir destruktivus valdymas (N=258), 3) Situacija visame kame tik blogės (N=132).

Pirmasis klasteris apibūdina darbuotojų nuomonę, kurie teigia, kad po tinklo pertvarkos bus labiau koncentruotas mokslinis potencialas, bent dvigubai padidės specialistų ir darbuotojų atlyginimai, padidės vadovybės ir administracijos atsakingumas, padidės universitetų konkurencingumas ir pagerės emocinė ir fizinė darbo aplinka. Visa kita nekis arba liks nežymiai pakitę. Šis klasteris gausiausiai atstovaujamas darbuotojų. Net 408 darbuotojų iš 1577 yra linkę tikėti tinklo pertvarkos potencialu ir kuriama pridėtine verte.

Antrasis klasteris - didės vadovų ir administracijos tendencingas, ir destruktivus valdymas yra radikaliausias. Čia net 258 darbuotojai iš 1577 pažymėjo, kad ir toliau didės atskirtis tarp užsieniečių dėstytojų ir lietuvių kai užsieniečiams bus ir toliau vis daugiau mokama nei lietuviams, bus mažinamas mokslinių ir pedagoginių darbuotojų skaičius, dar kils Vadovų ir administracijos atlyginimai kai specialistų bei kitų darbuotojų atlyginimai ir toliau išliks maži arba bus dar mažinami. Vadovybė ir administracija ir toliau išliks neatsakinga, mažės aukštojo mokymo įstaigų konkurencingumas bei blogės emocinė ir fizinė darbo aplinka.

Ši nuomonė tai nėra vien subjektyvi baimės išraiška. Ji labai susijusi su anksčiau LAMPSS atlikto tyrimo rezultatais, kurie parodė, kad šiuo metu situacija aukštojo mokslo įstaigose būtent ir evoliucionuoja šia kryptimi. Todėl vykdant aukštojo mokslo įstaigų pertvarką turi būti imtasi realių veiksmų galinčių nutraukti aukštojo mokslo įstaigų evoliuciją šia kryptimi.

Trečiasis klasteris atliepia pesimistinį darbuotojų vertinimą, kurie vykstančią pertvarką tapatina su aukštojo mokslo gilėjančia krize ir pertvarkoje įžvelgia tik šios situacijos padarinius, bet ne veiksmus, kurie iš esmės sukurtų naujesnę ir pažangesnę realybę. Jų vertinime galima matyti informacijos apie pertvarką stoką, aiškaus pertvarkos modelio nebuvimą, iracionalius viešus konfliktus ir objektyviai pagrįstų sprendimų trūkumą.

11 - 13 lentelės **Tinklo pertvarkos prognostinių scenarijų ir stažo sąveika**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Prognostiniai sc. - stažas"

Tinklo pertvarkos prognostinius scenarijus sulyginus su darbuotojų stažu paaiškėjo, kad optimistinis pertvarkos scenarijus labiau būdingas mažą darbo stažą turinčiųjų tarpe. Tuo tarpu didėjant darbuotojų darbo stažui jų vertinimas tapo ryškiau kritiškas. Tai leidžia daryti išvadą, kad didesnę patirtį turintys darbuotojai yra linkę labiau nepritari pertvarkai ir mažiau trykšta jaunatvišku optimizmu ir entuziazmu.

14 lentelė **Pritarimas tinklo pertvarkos prognostiniams scenarijams pagal aukštojo mokslo įstaigas**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"Prognostiniai sc. - a. mokyklos"

Patikrinus kurios aukštojo mokslo įstaigos optimistiškiau vertina tinklo pertvarkos scenarijus nustatyta, kad optimistiškiausiai nusiteikę Kauno kolegijos bei Lietuvos muzikos ir teatro akademijos darbuotojai. Daugiau nei 60 procentų jų darbuotojų yra linkę tikėti, kad tinklo pertvarka sukurs pažangesnį aukštąjį mokslą.

Kritiškiausiai vykstančios pertvarkos atžvilgiu nusiteikę Lietuvos sporto universiteto bei Kauno technikos kolegijos darbuotojai. Pažymėtina, kad net 81 proc. Lietuvos sporto universiteto darbuotojų tinklo pertvarkoje įžvelgia tik destruktinius procesus, kurie neveda į mokslo Lietuvoje augimą ir plėtrą.

Kauno technikos kolegijoje 64 proc. atsakusių darbuotojų pertvarkoje įžvelgia destruktivius procesus. Tai irgi ženklas, kad pertvarkos scenarijus joje neatpažįstamas kaip galimybė.

Marijampolės kolegijoje aukštas nepritarimas yra dėl susiklosčiusių aplinkybių, kuomet apklausoje sudalyvavo tik keturi asmenys. Jų kritiškas vertinimas yra tik Marijampolės kolegijos imties efektas todėl neturėtų būti naudojamas generalizacijai apie Marijampolės kolegijos darbuotojų nuomonę.

15 - 19 lentelės **Demografija**

Žr.: Tinklo pertvarkos tyrimo rezultatai.xlsx/"DEMOGRAFIJA"

Respondentų demografijos analizė parodė, kad aukštojo mokslo įstaigų darbuotojai tinkamai atstovaujami didelėje dalyje organizacijų. Kai kuriose respondentų skaičius yra labai didelis. Pavyzdžiui, Kauno technologijos universiteto darbuotojų nuomonę atstovauja 377 darbuotojai. Virš 25 darbuotojų atsakė net 16-oje aukštojo mokslo įstaigų kas leidžia daryti statistinius apibendrinimus ir organizacijas lyginti tarpusavyje. Į laisvanoriškai pasirenkamus klausimus atsakė

po daugiau nei 700 respondentų, o į kai kuriuos iš jų po daugiau nei 1000 respondentų. Į privalomus – visi, kurie dalyvavo tyrime.

Visos darbuotojų grupės atstovaujamos tinkamai.